

Prekentekest: Joh 15,13-17

Ingen har større kjærlighet (=agape) enn den som gir livet for vennene sine. Dere er mine venner hvis dere gjør det jeg befaler dere. Jeg kaller dere ikke lenger tjenere, for tjeneren vet ikke hva herren hans gjør. Jeg kaller dere venner, for jeg har gjort kjent for dere alt jeg har hørt av min Far. Dere har ikke utvalgt meg, men jeg har utvalgt dere og satt dere til å gå ut og bære frukt, en frukt som varer. Da skal Far gi dere alt dere ber om i mitt navn. Dette er mitt bud til dere: Elsk hverandre! (=agape)

Himmelske Far. Hellige oss i sannheten. Ditt ord er sannhet. Amen. (Joh 17,17)

Kjærlighet er et nøkkelord i Bibelen, og jeg er sikker på, hvis vi tenker oss om, så kan vi si at kjærlighet er et nøkkelord også i våre liv. La oss tenke tilbake. Det startet med kjærlighet da vi ble lagt i mors og fars armer som nyfødte, beroliget av den jevne dunkingen av foreldres hjerteslag. Det fortsatte gjerne med at mor smurte nistepakke før vi syklet til skolen. Apropos sykkel, den hadde du enten fått i gave, eller kanskje fått mulighet til å tjene penger til selv. At du lærte å klare deg selv, bli selvstendig, få ansvar og ta ansvar, det ligger mye praktisk kjærlighet bak en oppvekst i et hjem preget av omsorg, og der barnet også får utfordringer. Kjærlighet er også de gode følelsene av avhengighet som er som støttende bånd som knytter foreldre til barna og barna til sine venner.

«Ingen har større kjærlighet (=agape) enn den som gir livet for vennene sine.» Jesus sa dette til venner, og dette var hans frelsesplan. I hans gjerning var det også et eksempel på selvoppofrelse for andre.

Så sier Jesus: «Dere er mine venner hvis dere gjør det jeg befaler dere.» Så gir Jesus disiplene et bud: «Elsk hverandre.» Da dere, som i dag er gullkonfirmanter, gikk til konfirmasjonsforberedelse for mangfoldige år siden, lærte dere budene, og sikkert med forklaringer og det hele. Budene er selvsagt også pensum i trosopplæringen og konfirmantundervisningen i dag. Vi minnes om det hver gang et lite barn blir døpt, at Jesus pålegger oss å lære barnet å holde alt det som han har befalt oss å holde.

Påvirket av Bibelen er kjærlighetsbudet en tanke vi er fortrolig med. Men i vår tid utenom den nære kristne krets, er det nok en trend å tenke på kjærlighet og bud som vidt forskjellige ting, og mer som motsetninger. Tanken følger en tidstypisk logikk, og vi kan lett følge den et stykke på vei. Kjærlighet har med følelser å gjøre. Bud har med plikt å gjøre. Kjærlighet som plikt skurrer i manges ører, fordi man kan jo ikke tvinge frem følelser. Tenk bare på arrangerte ekteskap, hvor mye tanken på det engasjerer oss alle. Plikt til kjærlighet.

Går vi litt tilbake i tid i vårt eget samfunn, var plikt og kjærlighet knyttet tettere sammen. På femtitallet kunne far være på jobb hele dagen mens mor var hjemme med barna. Kjærligheten var i det praktiske, ikke bestandig i følelsene.

Satt på spissen kunne far vise til at familien hadde alt den trengte. Penger og mat var svar på at han var glad i sin kone. Mens hun innerst inne kanskje ønsket av ham en sterkere følelsesmessig involvering hjemme og mer romantikk.

For noen år siden ble jeg kjent med en innvandrerfamilie. Han var eldre enn henne. De kom fra Midtøsten, hadde små barn. Da han gikk på jobb, låste han døren til leiligheten slik at hun, en ung kvinne i tyveårene, ikke kunne gå ut, og ingen kunne komme inn. På spørsmål om hvorfor han gjorde dette, svarte han at hun hadde jo alt hun trengte, mat og klær i en varm leilighet. I det lå hans kjærlighet. Han låste for å beskytte henne og barna. Han gjorde sin plikt, og kunne ikke skjønne at hun skulle ha noen behov utover dette. Det var hva han sa.

I dagens Norge blir dette et veldig krasj. Man kan ikke elske uten å se den andres behov, uten å lytte. Hva slags kjærlighet er så det? Jeg for min del forstår mer når jeg vet disse ble plassert i en leilighet omgitt av dem som i deres hjemland stod dem etter livet.

Likevel, vår tid spør etter følelser, hvordan man har det og føler det, og noen ganger i så stor grad at plikten blir underordnet følelsene. Budene blir betinget av at man føler for å holde dem, at det subjektivt sett i situasjonen oppleves som meningsfullt. Da er vi i den andre enden av skalaen, og budene har mistet sin autoritet.

Hvordan komme til rette med kjærlighet som plikt og bud? I våre dager kan Jesus virke provoserende når han sier at kjærlighet og bud hører sammen. Like fullt er det dette han sier, men plikt og bud utelukker ikke følelser. Vi er ulikt skrudd sammen. Noen blant oss er bare følelser, og lite styrt av planlegging og bevisste tanker. Andre blant oss er i overkant rasjonelle.

Jeg tror vi bør bestrebe oss på å ha med både hodet og hjerte i det vi gjør. Derfor skjelner Jesus mellom, på den ene side hvordan forholdet er venner imellom, og på den annen side forholdet mellom tjeneren og tjenerens sjef, det vil si slave og eier på den tiden. I det siste er det avstand. Blant venner er det gjensidig nærhet. Jesus vil nærhet, og han bruker et ord i sin befaling som betyr å forplikte seg praktisk. Agape er den kjærligheten som yter og gir uten å kreve noe tilbake. Agape er den selvoppofrende kjærligheten, den som Jesus viste da han døde på korset en stedfortredende død i vårt sted. Han er vårt eksempel og forbilde.

Agape er den kjærligheten som sier ja og som holder ut, selv om følelser kan skifte. Vi ser denne kjærligheten mye praktisert i vår menighet gjennom de mange frivillige medarbeiderne, alle som har sagt ja til en oppgave i forbindelse med gjennomføring av gudstjenestene, innen diakoni og misjon, ulike arrangementer i menighetens regi, eller innen arbeidet for barn og unge.

I forkant av denne gudstjenesten sendte jeg ut info med oppsett for gudstjenesten til to teknikere, til forsangerne. Solisten glemte jeg visst å sende til, beklager. Jeg sendte til frivillig klokke, til tekstleser, til kirkeverter, bare for å nevne noen. Det ordnes gjerne med enkel kirkekaffe etterpå, og en mer avansert en på Menighetscenteret for gullkonfirmantene. På Menighetscenteret er det flere arbeidslag i sving. Er ikke dette kjærlighet i praksis, så vet ikke jeg. Jo, ekte agape, den kjærligheten som sier ja til forpliktelse for vennenes skyld. Så kan det skifte gjennom livet hva denne forpliktelsen innebærer konkret. Noen ganger kan det også være nødvendig å ta det litt roligere en periode fordi livet og helsen krever sitt.

Jesus sier: «Dere er mine venner hvis dere gjør det jeg befaler dere.» Betyr så dette at disse mange kirkelige medarbeiderne, meg selv innbefattet, bestandig kun har gjort det Jesus sier og aldri bøyd av? Jeg får tale på egne vegne, men er samtidig hundre prosent sikker på at ingen i vår menighets store arbeidslag er hundre prosent feilfri. Vi har alle forgått oss mot vår Herres bud og formaninger. Men som venner av Jesus, er vi tilgitte syndere, vi som bekjenner våre synder i enhver søndags gudstjeneste. Og som tilgitte syndere går vi videre med hevet hode på grunn av Jesus. Han har gitt oss en ny start. Han er vår stolthet. Han er vårt liv. Derfor skal vi med frimodighet stå i tjenesten vi har.

«Dere har ikke utvalgt meg, men jeg har utvalgt dere og satt dere til å gå ut og bære frukt, en frukt som varer. Da skal Far gi dere alt dere ber om i mitt navn.» Løftet ble gitt til de som siden ble apostler. Men vi skulle kunne tro det også står ved lag når vi i vår tid ber om det som er etter Herrens vilje for hans menighet og kirke. La oss huske vår menighet i bønn, og be for alle som er med i det store arbeidslaget, og for ikke å glemme dem som gjerne kunne vært trukket nærmere inn i fellesskapet.

Hvis det er noen i kirken i dag som ikke har fått en oppgave som er din, en kjærlighetens gjerning du kan utføre til beste for fellesskapet, så er det bare å ta kontakt.

Ære være Faderen og Sønnen og Den Hellige Ånd som var og er og blir én sann Gud fra evighet og til evighet.